

Anton Monti: Italian vaaralliset kytkökset

[AM/31 ADMIN](#)

EVA SUNDGREN

Anton Monti on suomalais-italialainen tietokirjailija, joka tunnetaan Anni Sinnemäen puolisona ja kohua herättäneenä twiittailijana. Hänen uusin kirjansa käsittelee Italian vaarallisia kytköksiä, joita ovat fasismi, mafia ja Venäjä. Mafian lonkeroiden kietoutumisen Italian elinkeinoelämään ja politiikkaan tietänee jokainen, mutta hiljattaiset Venäjä-suhmuroinnit eivät liene yhtä tunnettuja Suomessa. Monti pohtii myös fasismin olemusta ja sitä, voidaanko Giorgia Melonia pitää fasistina.

Italian vaaralliset kytkökset käsittää johdannon ja kolme omilla väliotsikoilla varustettua osaa, jotka ovat Lega ja Venäjä, Silvio Berlusconiin vaaralliset ystävät sekä Fasismien musta varjo. Johdannossa Monti kertoo Italian lokakuun 2022 parlamenttivaaleista, joiden lopputulos oli historiallinen ja joista nousi ulkomailla kohu, joka laantui yhtä nopeasti kuin oli noussut. Monti käsittelee kohua suhteessa Italian perustuslakiin ja maan poliittisiin oloihin.

Umberto Bossi perusti 1991 Lega Nordin, jonka tavoitteena oli Pohjois-Italian itsenäistyminen valtioksi nimeltä Padania. Bossin retoriikka oli hyvin värikästä ja puolueen tapahtumat suorastaan karnevalistisia. Päästäkseen parlamenttiin Lega Nord tarvitsi liittolaisia, ja sellainen löytyi Silvio Berlusconiä ja hänen perustamastaan puolueesta Forza Italia. Vuonna 2012 Bossi joutui eroamaan puolueensa johdosta sekä terveydellisistä syistä että talousskandaalien vuoksi. Bossi ja hänen poikansa Renzo olivat käyttäneet puolueen rahoja omiin menoihinsa ja lopulta Montin mukaan puolueen kassasta katosi myös 49 miljoonaa euroa.

Vuonna 2013 puolueen johtoon nousi Matteo Salvini, ja sen nimeksi tuli Lega. Padanian itsenäisyyden tilalle poliittisen agendaan tuli laittoman siirtolaisuuden vastustaminen. Syksyllä 2018 valmistauduttiin seuraavan kevään europarlamenttivaaleihin, ja puolue tarvitsi tyhjentyneen vaalirahakassansa täydennystä. Sitä lähdettiin hakemaan Moskovasta.

Matteo Salvinin luottomies Gianluca Savoini ja venäläinen Aleksandr Dugin neuvottelivat Roomassa ennen Salvinin matkaa Moskovaan. ”Dugin on tunnettu venäläinen ultranationalistinen teoreetikko, jota pidetään nykyisen venäläisen imperialismin pääideologina. Hänen suhteensa Putinin hallintoon ovat epäselvät.” (s. 23)

Savoini taas johtaa Lombardia–Venäjä-kauppayhdistystä, vastustaa Venäjään kohdistuvia taloudellisia pakotteita ja on saanut ylistystä venäläisessä mediassa. Salvini ja Savoini kävivät Moskovassa neuvottelemassa kaupallisesta ja teollisesta yhteistyöstä, vaikka Venäjä oli jo silloin ollut vuosia talouspakotteiden kohteena. Hotelli Metropolin kahvilassa keskusteltiin dieselöljyn toimittamisesta Venäjältä Italiaan omituisin järjestelyin. Kuvatut tapahtumat ovat sangen merkillisiä, ja Mattinin lähdeviittauskäytäntö voisi olla tarkempi:

”Poliittista kummastusta herättää se ristiriitainen seikka, että avoimesti kansallismielinen puolue, joka vannoo valtionsa suvereniteetin nimeen, on valmis ottamaan vastaan vaalirahoitusta vieraalta valtiolta, mikä on kaiken lisäksi Italian lainsäädännön mukaan kiellettyä. Italian poliisi on käynnistänyt tutkimukset tapauksesta, tehnyt lukuisia kotietsintöjä ja takavarikoinut materiaalit, jotka vahvistavat tässä esitetyn kertomuksen, joka perustuu L’Espresso-lehden tutkivan journalismin tiimin julkaisemiin tietoihin.” (s. 27)

Matteo Salvini oli jälleen pyrkimässä Moskovaan toukokuussa 2022, kun Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan oli jatkunut kolme kuukautta, vieläpä ilman mitään virallista mandaattia. Mattinin mielestä matkan tarkoitus oli nostaa Legan johtajan profiilia maailmalla, ja Salvini tiedettiin Putinin ja Venäjän ihailijaksi. Salvini joutui kuitenkin perumaan matkansa siitä nousseen kohun takia.

Anton Monti kertoo, että Italian ja Venäjän väliset kytkökset eivät ole mitään uutta, sillä muiden muassa Kreml ja Talvipalatsi ovat italialaisten arkkitehtien suunnittelema ja Venäjän ylhäisö on perinteisesti mielellään lomaillut Italiassa. Venäjän rikkaat, kuten myös Putin, käyttävät kalliita italialaisia merkivaatteita ja lomailivat ennen talouspakotteita luksusjahdeilla ja -huviloissa Italian hienoissa lomakohteissa. Benito Mussolinin diktatuuri oli tunnetusti hyvissä väleissä Neuvostoliiton kanssa, vaikka vainosikin kommunisteja ja vasemmistolaisia Italian maaperällä. Toisen maailmansodan jälkeen Italian kommunistinen puolue sain laitonta rahallista tukea Neuvostoliitosta, ja italialaiset varustivat Neuvostoliiton autoilla.

”Samalla kun italialaiset kommunistityöläiset lakkoilivat Torinon tehtailla Fiatin omistavia kapitalisteja vastaan, nämä samat kapitalistit olivat avaamassa maailman suurimman autotehtaan työläisten valtiossa kaupungissa, jonka nimi oli muutettu Togliattiksi Italian edesmenneen kommunistijohtajan Palmiro Togliattin kunniaksi. Historia on joskus täynnä paradokseja.” (s. 40)

Kirjansa toisessa osassa Monti käsittelee Putinin ja Berlusconin ystävyyttä sekä Berlusconin puolueen suhdetta Sisilian mafiaan Cosa Nostraan. Hän käsittelee ”Silvion ja Vladimirin” välistä ”hellää” kirjeenvaihtoa, johon kuului 20 vodkapullon ja 20 Lambrusco-pullon lähettäminen talouspakotteista huolimatta, sekä veljellisiä yhteispotretteja, jättisänkyä ja yhteispotretilla varustettua peittoa. Nämä anekdootit saavat Berlusconin ja Putinin vaikuttamaan hieman höpsöiltä ja naurettavilta. Berlusconin vaarallisimmat ystävät löytyvät Montin mukaan kuitenkin Sisiliasta. Korkean ikänsä ja lukuisten mokiensa takia Berlusconi ei enää itse liene politiikassa varteenotettava hahmo, mutta hänen vaaralliset ystävänsä ja miljardinsa herättävät kyllä huolta.

Kirjan kolmas ja viimeisen osa pohtii fasismin olemusta ja kertoo Giorgia Melonista. Fasismi on varsin rönsyilevä käsite, jota käytetään ylimalkaisesti, kuten myös uusfasismi, ja Italian poliittinen historia on polveileva. Huomionarvoista on, että italialaisten suhde Mussolinin aikaan on moninainen ja että siitä ei ole tehty mitään virallista jälkipuintia, kuten Saksassa. Maan kolonialistiset rikoksetkin ovat Montin mukaan ruotimatta. Italian politiikka näyttäytyy suomalaisen silmin sekavana ja villinä, eikä siitä puutu värikkäitä ja ristiriitaisia hahmoja. Meloni on ollut politiikassa jo 15-vuotiaasta ja vaikuttaa hyvin tunnolliselta ja määrätietoiselta. Hän on kuitenkin

ristiriitainen hahmo, kuten niin monet populistit ja varsinkin naiset populistisissa liikkeissä, joiden käsitys sukupuolesta on konservatiivinen – Meloni on Italian veljet -puolueen perustajajäsen.

Italian vaaralliset kytkökset on erittäin ajankohtainen ja kiinnostava sekä herättää paikoitellen hämmästyä. Poliittista mädännäisyyttä ei tarvitse etsiä kaukaa, sillä sitä esiintyy myös Euroopan unionin sisällä. Kirjan uskottavuutta heikentää lähdeviitteiden ja -luettelon puuttuminen. Olisi esimerkiksi hyvä tietää, mistä ”äänitallenteesta käy ilmi” Savoinin puheenvuoro ”Uuden Euroopan” ja Venäjän lähentymistarpeesta (s. 25). Kirja on myös varsin lyhyt – suurehkolla kirjasimella 109 sivua. Näistä tekijöistä syntyy vaikutelma, että se on tehty lyhyessä ajassa ajankohtaisuus ja myyvyys edellä. Tästä tärkeästä aiheesta olisi kyllä saanut perusteellisemmän esityksen lähteiden ja miksei kuvienkin kera.

Anton Monti: *Italian vaaralliset kytkökset. Fasismi, mafia ja Venäjä.* S&S.